

## שור שנגה את הפרה פרק חמישי בבא קמא נד.

עין משפט  
נר מצוה

פח א מיי פ"ב מהל'  
מקי ממון הלכה א  
סמן עשין סח טו"ע ח"מ  
סי' תי ע"ף א:

## מוסף רש"י

להביל ולל לחבטו.  
משום דעבד ליה הנל לצור  
ולא משום חבטו (רע"ב ג).  
במי שהמות שלו. מי  
שלא לו להאכל נעילתו  
לכלבים (רע"ב נא). שטול  
למסור הנכילה. יא' זו  
שאף על פי שנפדה טעון  
דמדיקין עופות ומכחיש יציב לנצלו  
המקדשין שפדו מוצה  
ולא נזהר בשר ולא חלב  
ואכלת ולא בליד, מכאן  
שאין פירוש את הקדשים  
להאכל לכלבים (רע"ב ג).  
חמור דבור לר' יהודה.  
דמחייב על מקי כלס  
צבור, קשיא לן למאי אתא,  
דאילו לרבנן מבעי לה שור  
ולא בשר חמור ולא כלס  
(ב"מ ב).

(א) [למקן סג.] א [לעיל ג]:  
גג. א [לעיל נא. גג:]  
(ד) צ"מ סג. (ה) רש"י:  
(ו) [דברים כב.] (ז) [ב"מ  
סג.] (ח) [ע"י מוס' לקמן  
על: ד"ה וסבר ומוספות  
כמוצות לה. ד"ה סבר].

## תורה אור השלם

1. בעל הבור ושלם כפק  
ישיב לבעליו ודמות יתיה  
שמות כא לד

## הגהות הב"ח

(א) גבי שאינו קרב לגבי  
מוצה לא כתב רחמנא  
חמור ואי כתב רחמנא  
חמור וכו' שאין קדוש  
בצבורה לא כתב רחמנא  
שור אלא אמר קרא:  
(ג) תוס' ד"ה חמור וכו'  
הנחל קמא קשיא דלא  
משיב:

## גליון הש"ס

תוס' ד"ה חמור וכו' דהו  
בעלי חיים. עיין מנחות דף  
יד ע"ב:

## רבינו חננאל

דבר שנבלתו מטמא במגע  
ובמשא. פי' כגון בהמה  
וחיה דכתיב בהון בהריא  
דמטמאין מגע ובמשא.  
אבל עופות דאין מטמאין  
במגע ובמשא אלא כגריס  
אבות הבליעה.

לחלק. דלא תימא אינו חייב עד שיפול שם שור וחמור יחד:  
ונפל לשון יחיד: ונפל עובא משמע. (א) [כמו ועשה כללאל ואהליאצן  
(שמות לו) ובא האות והמופת (דברים יג) ובא הארי ואת הדוב  
(שמואל א ח):] מירי אחרינא לא. ושאר מילי מנלן: אף כל בעלי  
חיים. לרבנן קמתרן כל ור' יהודה:

אתא או ורבי אף שאר מטלטלין:  
עופות אין מטמאין במגע ובמשא:  
א"כ. דלא רבי אלא מאי דדמי ליה  
לפרטא משני דדדין: לנפוז רחמנא  
חד פרט. או שור או חמור ודרשין  
כל כעין הפרט ומדכחז אידך אס  
אינו ענין לדבר שנבלתו מטמא דלא  
אחי בכלל מנהו ענין לעופות דדמו  
לפרטא בחד זד דהו בעלי חיים ואיכא  
למפרך השתא דתרייהו יריבי מהיכא  
ממעט אדם אלא מהך מלתא דעופות  
מקשי ואזיל עד דמפיק ליה מכוליה  
טעמא: שאין קדוש בצבורה לא.  
כגון סוסים וגמלים כתב רחמנא שור  
דלא אינטריכא דלא מכלל אחי  
לרביי אפי' סוסים וגמלים הואיל  
ודמו לפרטא משני דדדין בעלי חיים  
ונבלתו מטמא אכל עופות דלא דמו  
אלא בחד זד לא: אלא. לא תימא  
חור וכלל למדרשה בכלל ופרט וכלל  
אלא תימא אמר קרא והמת יהיה לו  
כו': כלס בני מיתה נינהו. בתמיה  
ול"ל קרא למעטינהו לרבנן ורבי  
יהודה היכי מנלי לרבייהו הא לא  
קרינן בהו והמת יהיה לו: שצירפן  
זו היא מיתא. הלכך לרבנן אתא  
חמור למעטינהו הואיל ולאו מיתה  
ממש היא ושור למעטי אדם שאינו  
מין בהמה ואי כתב רחמנא חד הוה  
אמינא למעטי אדם אכל כלס לא  
דמי קא ממעט בעלי חיים דכוותיה  
קא ממעט להכי אינטרין חמור  
ולרבי יהודה או לרביי כלס אתא  
אף ע"ג דלאו בני מיתה נינהו ממש  
ושור למעטי אדם בעלי חיים  
דכוותיה ולקמן פריך לר' יהודה חמור  
למה לי: נחדסי. חדשים: שור  
פסולי המוקדשין. שנפדה אין המיתה  
שלו דקיימא לן בצבורות כפרק ז'  
(דף טו). גבי פסולי המוקדשין לאחר  
פדינו מוצה ולא גיה בשר ולא חלב  
ואכלת ולא לכליך: שור ולא אדם.  
שאין מין בהמה: ושה דאבידה.  
כיון דכתיב לכל אבידת אחיך למה  
לי דכתב רחמנא חמור ושור ושה  
ושלמה וזכר אל מלאות<sup>א</sup> דרשין להו  
לכולהו בר משה: הא של פקח פטור.

אן מבעי ליה לחלק. הא סוגיא כר' יאשיה דמזריץ או לחלק  
בכל דוכמין אכל לרבי יונתן אין לר' או לחלק ותימה א"כ  
סוגיא זו דלא כהלכתא דפ' השואל (ב"מ דף נה:) מוקי אבי כרבי  
יאשיה ורבה כרבי יונתן וק"ל כרבה לגבי דאבי ופ' אותו ואת  
בנו (חולין דף עח:) גבי פלוגתא

HebrewBooks.org | Moznaim Publishers. No commercial use allowed.

דמושין לר' עזר האש משמע דתלוי:  
בפלוגתא דרבי יונתן ור' יאשיה נמי  
יש לתמוה למה אין אנו פוסקין כמ"ד  
כר' יונתן מנה מילתיה דרבה כפרק  
השואל: הוה אמינא קרב לגבי  
מוצה אין. תימה למה לא יליפין  
הכא שור שור משבת ובמסקנא נמי  
דמדיקין עופות ומכחיש יציב לנצלו  
כל דאית ליה בעלים ל"ל נילף בעליו  
שור או חמור חמור משבת כמו  
חסימה ופריקה לקמן וממילא  
אמעטי אדם דליכא למיקף  
משבת כדאמרין לקמן (ע"ב) גבי  
כלאים להנחה הקשתי ואלא לדבר  
אחר וכן גבי משלומי כלל והשבת  
אבידה חר' פריך ריבוי לקמן יליף  
משבת ומיהו להפרשה דהר סיני נחא  
דלא שייך למיקף משבת דעדין לא  
נאמרו עשרת הדברות וי"ל דבמקום  
ששייך לדרוש בכלל ופרט לא יליפין  
שור שור משבת וכן כל הני דהוה  
דרשין בכלל ופרט דמשלומי כלל  
דרשין ליה כהדיא צמרוה (לקמן  
דף סג.) אי לאו דבריש שאין קריבים  
לפרש בהשבת אבידה אכל בכל אחריני  
י"ל דלא מדרש בכלל ופרט וכלל:  
קרב לגבי מוצה. צ"פ דקדושין  
(דף נ.) גבי הענקה דכתיב  
לאן גורן ויקד לא ממעט כל דבר  
שאין קרב לגבי מוצה משום דכלל  
גורן הוה כמה דבריש שאין קריבים  
לגבי מוצה אכל צ"פ דחולין (דף  
כה:) צ"ע דכתיב כל מעשה עזים  
תחטאו דאמר עזים למעטי עופות  
ואמאי לא ממעטינן כל דבר שאין  
קרב לגבי מוצה ומיהו להווא לישנא  
דאמר לקמן כל ריבויא הוא לא  
קשה בהס: ב"ן דרבי יהודה  
דמרבח כלים בליב בני מיתה נינהו.  
וא"ת ומאי פריך כ"ש משום דלאו  
בני מיתה נינהו יריבי ריבויא לרבי  
יהודה וי"ל דלר' יהודה נמי הוה  
ממעט כלס מחמור אי לאו ריבויא  
ולהכי פריך צין לרבנן דממעטי להו  
כלס מחמור וצין לרבי יהודה דמרבח  
להו כלס מלא לאפוקי ממיעוט דחמור

הא לאו בני מיתה נינהו: ב"ן דרבנן בין לר' יהודה ב"מ בני  
הב"א נינהו. אפילו למאן דאית ליה צ"פ המניח (לעיל דף כט).

לרבי יהודה מפקיר מקו ואלאחר נפילת פשיעה פטור וא"כ לא מחייב רבי יהודה אלא צבור צרשותו וצבור צרשותו אטריך שפיר  
למיפטר כלס בצבורה דהיה הוא מ"מ פריך שפיר דבהיקו הכל משתני קרא מדדריש רב ונפל עד שיפול דרך נפילה וחצטה  
היכא דהו דידיה אחיב צ"ק ובהנל דמשתני ביה קרא אית לן לאשכחוי ריבויא כלס לר"י ומיהו אין נראה שידרוש ר' יהודה אפילו לרבי  
עד שיפול דרך נפילה דכיון דלא מחייב אלא צבור צרשותו אין לו לדורשו כמו ששמואל אין דורשו משום דכלל מקום שיתחייב בהנל  
מתחייב צמרה: חב"ר דבור לר' יהודה ב'. והא דלא קאמר נמי גס לביה דבריש הגזל קמא לקמן (דף נה.) (א) דלא חשיב אלא  
הק דדמו \* דהו בעלי חיים הקשה הר"ר משה מפונטי"א ואימא דחמור אתא למעט שטרות ואור"י דלמאן דלא דאין דינא דגרמי  
אפי' הוא עצמו פטור ולמאן דאין דינא דגרמי נמי לא מחייב אלא מדרבנן כדמוכח (א) כפרק הכונס (לקמן דף סג.) דמיעביד ליה  
אי עשו תקנת גזול במסור או לא ואי דינא דגרמי דאורייתא למה לא עשו תקנת גזול במסור כמו בגזול: ש"ה דאבידה דרברי  
הב"א קשיא. וא"ת לגופיה אטריך למהו פרט וכלל ונעשה כלל מוסף על הפרט ואחריו כל מילי דשור וחמור ושלמה אטריך  
כל חד וחד למילתיה כדריש צ"פ אלו מציאות (ב"מ דף סג.) ואי לא שה דמיימר הוה משיירי חד מינייהו לפרט וכלל ולא הוה  
דרשין ביה מירי וי"ל דכלל מקום שיש פרט וכלל רגיל רבינו שמואל ליתן טעם למה לי לפרט כיון דאתרבי כל מילי ומפרש דשמא  
יש דברים שלא היה מתרבי מהכלל אס לא שקדמו פרט להיות כלל מוסף עליו ולרבות כל דבר והכא קיס ליה לבעל הש"ס  
דמאבידה סתם הוה משמע שפיר כל אבידה כאילו יש פרט וכלל שאין למעט שום אבידה מצדו אכז או מקי"א או צבור ענין וא"כ  
כאן פרט כדי שלא למעט מן הכלל שום דבר על ידי שום דין א"כ לכל אבידה כתיב והו לכל ריבויא לרבות כל אבידה כאילו  
יש פרט וכלל אף על גב דדרשין מיניה צ"ק (דף טו:) לרבות המומר מכל מקום איכא למדרש נמי כל אבידה דאורייתא  
קאי ריבויא לאבידה ואחריך ומרבינן כל אבידה דכל אחד ולכאחרי: